

A large, bold, black letter 'K' is centered on a white background. The letter is stylized with a thick stroke and a slight shadow effect. The word 'De kleine' is written in red, bold, sans-serif font across the upper part of the 'K'. The number '10' is written in red, bold, sans-serif font across the lower part of the 'K'.

De kleine

10

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

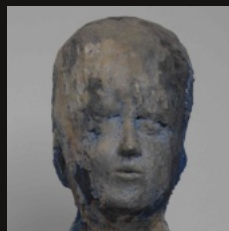
Wim Borst, 694 Corner Series 15, 2011, 20 x 7 x h 19 cm, foto: Wim Borst

De kleine K is hét onafhankelijke digitale keramiekmagazine.
Een uitgave van Ceramic Inspirations.

Met meer dan veertig pagina's inspiratie en knowhow. Met de weerslag van mijn persoonlijke zoektocht. Naar kwaliteit. Van de inspiratie die het werk geven kan, van de knowhow die de kunstenaar biedt. Van het eigen karakter, dat iets laat zien van de laag onder de werkelijkheid, het mysterieuze dat voor mij altijd een element van goede kunst is. Inspirerende keramisten dus, lekker praktische technische oplossingen en interessante evenementen.

Met veel mogelijkheden om door te klikken naar websites: klik op de **gekleurde** teksten. Links naar andere pagina's in dit document werken alleen met **Acrobat Reader**.

INSPIRATIE

Dragen of gedragen worden
Lieven Demunter

Bastards & Orphans
Monika Patuszynska

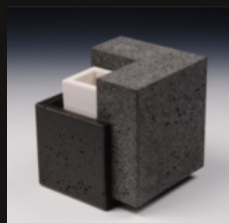
Verhalen
Jeff Shapiro

INSPIRATIE momenten

Marjan de Voogd
Emily-Kriste Wilcox
Daniel Boyle
Silke Decker

KNOWHOW decoratietechnieken

Wim Borst
Rijke abstractie, met een
speciaal voor de kleine K
gemaakte film

KNOWHOW wat en hoe

Wat
Grondstoffen:
Natronveldspaat
Hoe
Nog meer bats

PODIUM

Terra
Mieke de Groot

Colofon

In dit magazine kunt u op de meeste foto's of op de gekleurde teksten klikken.

Dan gaat u naar een website over het onderwerp. In de inhoudsopgave kunt u ook op de gekleurde teksten klikken om naar andere hoofdstukken te gaan.

Deze links naar andere pagina's in dit document werken alleen met Acrobat Reader.

Inspiratie

Lieven Demunter

Dragen of gedragen worden

Koningen, geheimzinnig klein, met bordpapieren kroon, gezeten op een varken. Of op een lam. Afwezig, met alleen een suggestie van ledematen, kijkend naar wat er niet is. De figuren in het werk van Lieven Demunter dragen of worden gedragen. Ze drukken de ontmoeting tussen mens en dier uit, getekend door hun verhouding en hun afstand.

Het atelier van **Lieven Demunter** (Kortrijk, BE, 1962) is zijn kunstwerk. De plek waar hij vanzelfsprekend werkt, maar vooral waar zijn stukken de confrontatie aangaan, met elkaar en met wat er zorgvuldig verzameld en opgesteld en opgehangen is. Zoals de **dagsluiting** van Reve. 'Het is de pointe van alles. Dat kleine tekstje. Voor een wereld van inspiratie.' Die leidt tot het thema *dragen*. Dieren die mensen

dragen, mensen die mensen dragen. 'Het kunnen dragen en het onvermogen om het te doen. Het gebrek aan goesting. Het is een thema waar ontzettend veel om draait.' En dat spreekt uit de beelden. De lege blik, het geestelijk niet aanwezig zijn, het non-commitment. En toch staan ze daar, als mysterieuze eenheid: *We kunnen niet anders*.

Pärt

De dagelijkse actualiteit geeft voortdurend nieuwe impulsen aan het thema *dragen*. 'Het is voor ons mensen een heel centraal thema, dat elke dag weer voorbij komt. Maar ik word ook geïnspireerd door kunstgeschiedenis: Piero della Francesca. Door literatuur en muziek. Bijvoorbeeld door Keith Jarrett. Of Arvo Pärt. Geweldige muziek, die ik tijdens het werk op heb staan. Soms geef ik mijn stukken titels die met die inspiratie te maken hebben.' De sfeer tijdens het werk is belangrijk. 'Maar ook de technische kant. Al het nodige is voorhanden: Ovens, droogruimte, een ruimte waar ik kan lassen of slijpen, kortom een plek waar het werk gebeurt. Met veel stof en vuil. Waar afgemaakte beelden worden neergezet. Maar de belangrijkste plaats is waar de beelden worden gecreëerd. Alle omstandigheden moeten perfect zijn. Werken is een intieme bezigheid. Rust,

gepaste muziek, een zekere structuur zijn belangrijk. Ik kan geen nomade zijn, Ik kan niet om het even waar iets beginnen; om mijn beelden te maken heb ik enorm veel materiaal nodig. Soms duurt het weken voor een beeld afgewerkt is...'

Zelf geleerd

Lieven is autodidact. Pas op zijn dertigste had hij voor het eerst klei in handen. 'En wat een materiaal! Ik zocht het om ruimtelijk werk te kunnen maken. Het had precies wat ik wilde: Veel vormmogelijkheden en snel werken, snel-boetseren zogenoemd. De combinatie met ijzer, die ik nu sinds een jaar of vier gebruik, heeft daar een dimensie aan toegevoegd. Ik ben nu niet meer afhankelijk van de zachtheid en de breekbaarheid van klei. Dat heeft me een enorme impuls gegeven.'

Lieven werkt met rode klei met veel chamotte, die hij op 1000 °C stookt. Na de stook glazuurt hij soms stukken, zoals de vleugels van een engel. Daarna gaat er gips over, soms in kleur. Stukken gips kapt hij er dan met hamer en beitels weer af. Net zolang tot er weer stukken van de rode scherf te zien zijn. Soms wordt dit proces een paar keer herhaald om de juiste huid te kunnen krijgen. Ten slotte brengt Lieven was aan. 'Dat is een fantastisch materiaal. Met een heel klein beetje olieverf erin kun je alle kleuren bereiken. Eerst die was op een beeld zetten en dan met een brander erop. De was vloeit dan uit en zoekt zijn eigen weg. Het kan telkens opnieuw, laag over laag. Soms breng ik aparte effecten aan door stukken papier op de was te drukken en er weer af te trekken.'

Gevonden spul

De combinatie van technieken en materialen geven een verweerd uiterlijk. Dat past prima in de sfeer van Lievens atelier. En het mysterieuze aspect dat hij wil uitdrukken versterkt. Er lijkt verband met zijn jeugd: 'Als kind speelde ik met allerlei gevonden spul. Er was gewoon niets anders dan wat waardeloos materiaal. Maar het maakte mijn creativiteit wakker. En eigenlijk is er misschien niet zoveel veranderd...'

Op pagina 5, links: **Dragen**, 2015, h 113 cm, rechts:
Lam met schedel, 2012, h 55 cm
 Op de vorige pagina: **Ekman**, 2013, h 25 cm
 ▲ Figuur uit de groep **Arvo** (detail), 2012, h 82 cm

[Klik hier voor een film over Lieven](#)

Op de vorige pagina: **Mankruis**, 2015, h 56 cm
 ▲ (beeld waaraan Lieven werkt) **Broer van Adam**, 2015, h 124 cm, foto: Bram Demunter
 ▼ **Pietà**, 2014, h 52 cm

Op de volgende pagina, zittend beeld op sokkel: **Mater**, 2015, 88 cm,
 staand beeld: **BWV 244**, 2015, h 109 cm
 Alle foto's bij dit artikel, voorzover niet anders aangegeven: Lieven Demunter

Monika Patuszyńska

Bastards & Orphans

de abstractie van de dingen

(een persoonlijke ode)

Eigenlijk ben ik altijd al een fan geweest van haar werk.

Monika Patuszyńska, een Poolse keramiste die ik ooit – nog in de guldentijd – op de Goudse Keramiekmarkt tegenkwam. Toen kocht ik een van haar theepotten die – in mijn ogen – anders was dan alles wat ik daarvoor had gezien. Tussen toen en nu heeft ze me steeds verrast met een verfrissende ideeënrijkdom, er uiteindelijk in resulterend dat ik in 2013 mijn winkel leegruimde om dat werk met geïnteresseerden, collega's en verzamelaars te delen.

Het nieuwe werk blies me van mijn sokken. Ze was toen bezig om afval af te gieten. Beter gezegd: totaal verwaarloosde mallen uit een verlaten fabriek waar ik een jaar eerder ook doorheen had mogen lopen. Ik zocht toen dingen die ik ooit nog zou kunnen gebruiken (wat natuurlijk nooit gebeurt).

Monika echter, bekeek de door het lekwater aangevreten mallen en zag wat ik niet zag. Ze goot ze af in hetzelfde materiaal waar ooit de fabriek mee werkte: prachtig Boheems porselein. Zo creëerde ze een beeld van tijd, verwaarlozing, handel, industriële geschiedenis. Kortom, een beeld van het tijdsgewricht waarin we nu leven, waarin serviesgoed niet meer gevraagd is en porseleinfabrieken de deuren sluiten (of een deel van de productie naar lagelonenlanden verplaatsen).

De eenvoudige borden, potjes, kopjes en ander serviesgoed werden door haar handelen opeens objecten met een nieuwe lading.

Bastards & Orphans is geen esthetisch werk, maar het is wel waanzinnig interessant. Het zet je tot denken aan, laat je je eigen wereldje opnieuw bekijken.

Als iemand iets belangwekkends toevoegt aan het vele wat overal al geproduceerd wordt, verdient dat alle aandacht.

Van zichzelf zegt Monika dat ze geen commentator is, dat ze onderzoekt, en dat-is-dat. 'Materiaal manifesteert zich in al mijn werk, niet het onderdrukte gladde wat je zo vaak zag in al die fabrieken, niet glimmend en fijn. Ik

Vorige pagina: Suikerpot **Imperial**, 2012-13, h 7-8 cm

▲ Met lekkende mallen gieten...

► Suikerpotten **Allegro**, 2012-13, h 15-16 cm

foto's: Monika Patuszyńska

geloof niet dat porselein glad, volgbaar en onderdanig is, ook al wordt het als zodanig vaak gepresenteerd. Je kan een kat zijn klauwen ontnemen, maar is het beest dan nog wel een kat?’

Ze wil geen sociaal commentaar geven, maar doet dat – in mijn ogen – zeker met dit werk, wel. Ik lees in de ‘eenvoudige’ afgietsels uit de verlaten fabriek het beeld van de verwaarlozing, de verandering. En zo moet het ook. Een abstract werk is pas af als er iemand naar kijkt, het beleeft, er over nadenkt. Daarvoor moet het wel een goede abstractie zijn. Ik kan heel verrast zijn als mensen in mijn winkel komen en hun interpretatie geven van mijn werk. Vaak is dat anders dan wat ik voor ogen had, anderen bezien de wereld, en dus objecten, met hun ogen, hun ervaring.

▼ **Operation Ksiaz**, oktober 2012
foto: Grzegorz Stadnik

Volgende pagina: Handvatten voor
olie- en azijnstel **Allegro**, 2012-13
foto: Monika Patuszyńska

Het voor-de-hand-liggende nemen en dat transformeren tot iets complex en verwarrend is ongelooflijk belangrijk: het dwingt ons tot herdefiniëren, zelf ontdekken. De meeste tijd nemen we de dingen voor lief en besteden er nauwelijks aandacht aan, tot bijvoorbeeld een kunstenaar ons een nederig object opnieuw laat ervaren, zoals in dit geval.

Het object kan simpel zijn, de boodschap is dat niet. De afgietsels van deze verwoesting zijn op zichzelf staande kunstwerken. We zien kankergetzwellen ‘groeien’ aan herkenbare potjes en ook als je niet alles van de techniek weet, zie je de vergankelijkheid van normen en waarden. Dit was het spul ‘waar moeder trots op was’, de rijkdom van de gegoede bourgeois familie van weleer, nu niet meer *en vogue* en dus gemarginaliseerd.

Monika Patuszyńska doet veel opwindende, nieuwe en verrassende dingen met keramiek. Daarom de moeite waard om te blijven volgen!

Jeroen Bechtold

Jeff Shapiro

Verhalen

Elk stuk van Jeff Shapiro heeft zijn eigen verhaal. Over de rommel in de klei, over het spontane vormen, maar vooral over de dagenlange vuurstorm in de anagama. Maar ook het verhaal over de schoonheid van de overgave aan wat er gebeurt na alle voorbereiding.

Jeff Shapiro (New York, US, 1949) noemt zich een verteller van verhalen. Meestal over Japan, zijn tijd daar, de mensen, het werk en de speciale benadering ervan. Maar vooral over de soms grote cultuurverschillen.

Zoals over de Japanner die wat terug wilde doen, toen hij in Zwitserland op een groot landgoed mocht logeren. Als tuinman dacht hij zijn gastheer een plezier te doen door zijn bomen te gaan snoeien. Maar wel op de Japanse manier. Met als gevolg dat er een reuzenbonsai tussen de eeuwenoude bomen stond. Wat natuurlijk niet echt in goede aarde viel. Een mooie illustratie van de typische

cultuurverschillen met Japan. En ook van het belang van context: de bonsai heeft een andere context nodig dan de woudreus.

Of over zijn grootvader (luister hoe Jeff het **verhaal** zelf vertelt), die lang geleden bij Jeff op bezoek was in Hamasaka, aan de Japanse kust, en er helemaal niets van begreep dat de buurvrouw van alles kwam brengen, zonder er wat voor terug te willen. Ook al zo'n cultuurverschil, zeker voor iemand, die zijn hele leven taxichauffeur in New York was geweest.

Op de vorige pagina: **Chawan**, 2014, h 12 cm
▼ **Chawan**, 2014, h 10 cm

Deshi

Die verhalen over Japan, die band en het oog voor die culturele verschillen. Het is ook logisch. Want Jeff werkte er negen jaar. Een jaar als *deshi*, leerling, van Joji Yamashita in Imbe, zelf leerling van Isezaki Jun, Living National Treasure en Jeffs mentor. En een leerling in Japan was wel iets heel anders dan in het Westen. Veertig jaar geleden zeker. Het betekende vijf tot tien jaar hard werken. Onderaan beginnen. De vloer vegen, klei walken. En stukje bij beetje het vak leren. Door te kijken en na te doen. In de stijl van de meester. Want het doel was immers om na de deshi-tijd een eigen atelier te beginnen en werk te maken, herkenbaar voor die school of streek. Ook nu Jeff zelf beroemd is, heeft hij plaats voor een leerling. Niet helemaal op z'n Japans, maar toch: 'Inzet en leergierigheid zijn cruciaal. Risico nemen. Niet het werk van mijn studio maken, maar zelf nadenken en daarnaar handelen. Niet afwachten wat de meester zal opdragen, maar het werk doen dat de handen vinden. En natuurlijk het eigen werk pas als het studiowerk klaar is.'

Uitdagen

De houding die Jeff van zijn leerlingen verwacht, heeft hij zelf ook: 'Ik zet me in, blijf nieuwe dingen ontdekken, improviseren. Want mijn schrikbeeld is zelfgenoegzaamheid. Daar kan ik wakker van liggen. Van het langzaam uitdoven van de kaars. Ik hoop dat als dat zou gebeuren, ik het in de gaten heb... Dus moet ik mezelf voortdurend uitdagen. En tegelijkertijd wil ik me niet teveel hechten aan het resultaat, want dat staat spontaniteit in de weg. Ik wil een soort overgave bereiken. Aan het proces, aan het vanzelfsprekende gevoel iets te laten gebeuren. Het is als de vergelijking tussen klassieke muziek en jazz. Klassiek met zijn voorgeschreven vorm en jazz met zijn improvisatie, met de expressie van het moment.'

Imperfectie

Jeff hecht grote waarde aan imperfecties. 'Die onvolkomenheden in de natuur, een gescheurd blad, een breuk in een steen, een verwrongen tak, ze doen me wat. Ze wijzen allemaal naar andere lagen van schoonheid.' Dat is ook heel

- ▲▲ Chawan, 2014, h 12 cm
- ▲ Potvorm, 2014, h 38 cm
- Sakekom, 2015, h 9 cm

Japans: het *wabi-sabi* principe. Niets is eeuwig, niets is klaar, niets is perfect. Karakter is een perfecte combinatie van imperfecties. Jeff gebruikt dan ook klei met verontreinigingen. Hij kwam er bij toeval achter hoe goed dat kan werken. 'Op een gegeven moment bestelde ik dertig ton klei. Pure klei wel te verstaan. Die dertig ton kreeg ik, maar bijna negentig procent was rotzooi. Klei met steentjes en zand. Ik dacht eerst de goede klei op te gebruiken en daarna maar verder te zien. Maar de proefjes met de rommelklei waren prima. Meer karakter, een interessante structuur. Sindsdien gebruik ik die klei voor veel werk. Daarvoor heb ik wel een paar dingen moeten aanpassen: draaien met zo'n klei is niet helemaal een pretje... Dus draai ik aan de binnenkant met een zeempje. En de gaten, die ontstaan door de steentjes (soms wel twee of drie centimeter), laat ik gewoon zitten.'

▲ *Ronde fles, 2014, h 30 cm*
foto's: Jeff Shapiro

Investeren

Met name voor houtstook is de kwaliteit van de klei heel belangrijk. In Japan is het dan ook traditie, dat de klei generaties tevoren klaargemaakt wordt. En er wordt ook echt in geïnvesteerd. De laatste cent soms. Zoals Shouji Takahara, Jeffs vriend en mentor. 'Die kocht een grote hoeveelheid geweldige klei van een pas geopende groeve. Met al het geld dat hij had. En hij besloot om niet meer dan twintig procent ervan in zijn normale klei te gebruiken. Tot hij goed genoeg zou zijn, na z'n zestigste, dan zou hij tachtig procent ervan in zijn klei doen. Hij stierf net voordat hij die leeftijd zou bereiken...'

Stook

Ook de houtstook zelf levert die imperfectie. De as vliegt rond en zet zich op het werk af. Daarom plant Jeff de bezetting van de oven. Hij maakt foto's om naderhand exact te weten welk

stuk waar gestaan heeft. Inmiddels weet hij goed wat elk plaatsje voor effect kan geven. Hij verschuift kooltjes naar potten die dat nodig hebben. De imperfectie lijkt heel toevallig, maar Jeff helpt het toeval wel. 'Juist de bezetting bepaalt het resultaat. Ik probeer me van tevoren altijd voor te stellen hoe het vuur en de as door de oven stromen. Dat geeft me een idee hoe ik het moet doen. Gewoon wat as rondstrooien is niet zo moeilijk, maar het gaat om het aanbrengen van subtiele kleuren en texturen. En dat kan alleen door eindeloos proberen. Blijven durven, risico nemen.'

Jeff Shapiro woont met zijn vrouw Hinako in de staat New York. Daar heeft hij ook zijn atelier en zijn ovens: een anagama, een kleine houtoven en een elektrische oven.

Schrijven voor de kleine K?
Ook een passie
voor keramiek én voor schrijven?
Meld je aan!

Word deel van het succes!

Inspiratie Momenten

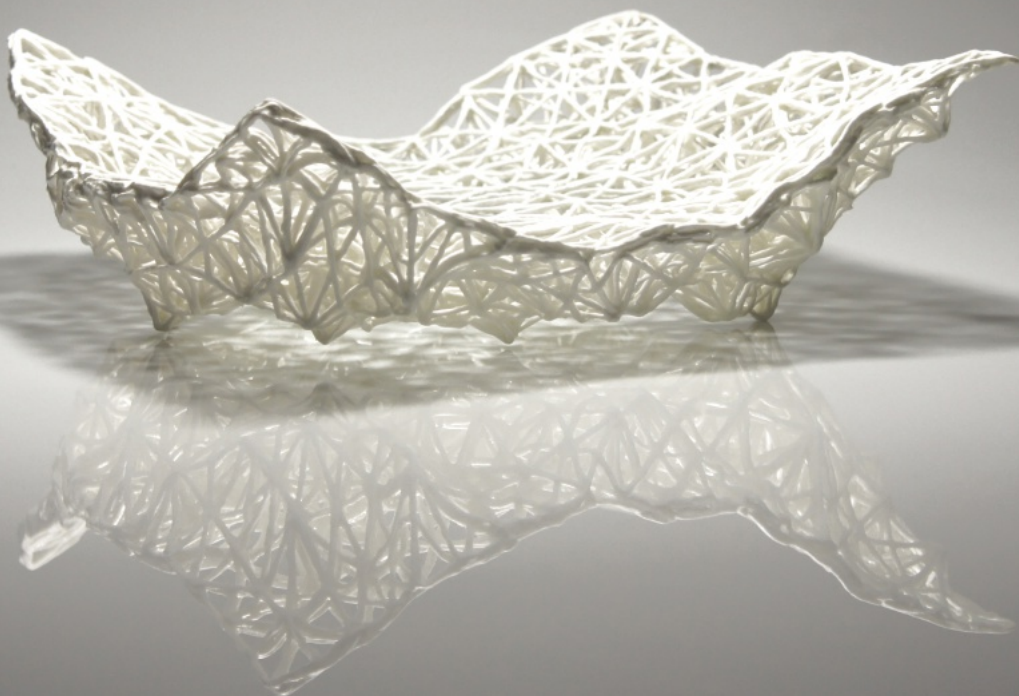
Marjan de Voogd

Emily-Kriste Wilcox

Daniel Boyle

Silke Decker

Waar ga je voor?

De eigen weg, de allerindividueelste uitdrukking, het is niet iedereen gegeven hem te vinden. Sommigen doen dat nooit. Meestal weten ze het zelf. Dat hun werk karakter mist, frisheid. Anderen hebben hem zomaar te pakken, zonder zichtbare moeite. Waarom? Wat is die eigen weg, hoe vind je hem?

Deze column gaat over die eigen weg. Over het zoeken. Over de obstakels die je tegenkomt. Over de rol van inspiratie. Over de confrontatie aangaan met jezelf. Over de verleiding van goede verkoop. Over namaken. Over de mening van experts. Maar vooral die van jezelf.

Randstad heeft al een tijdje een nieuwe reclame: worden wie je bent. **Kijk maar.** En dat is nou precies waar het om gaat bij het vinden van de eigen weg. De weg die uitdrukt wie je bent. De weg waar je naar toe kunt groeien. Of verder in kunt groeien. Ook door het doen van een persoonlijkheidstest, maar dan wel eentje die heel precies gericht is op wat je wilt uitdrukken. Een test die net zo ingewikkeld of eenvoudig is als je wilt. Maar die je wel zelf moet formuleren. Met niet alleen vragen over je onderwerp, maar ook over hoe onafhankelijk je wilt zijn: wil je alles kunnen zeggen? Of over je positionering: hoe wil je tussen andere kunstenaars staan? En over karakter: moet je werk meteen herkenbaar zijn als van jou?

Allemaal vragen die op een antwoord wachten. Antwoorden die we vaak vergeten te geven. Want we zijn elke dag bezig met andere belangrijke dingen. Dingen die haast hebben. Dingen die als obstakel voor de eigen weg liggen...

Knowhow

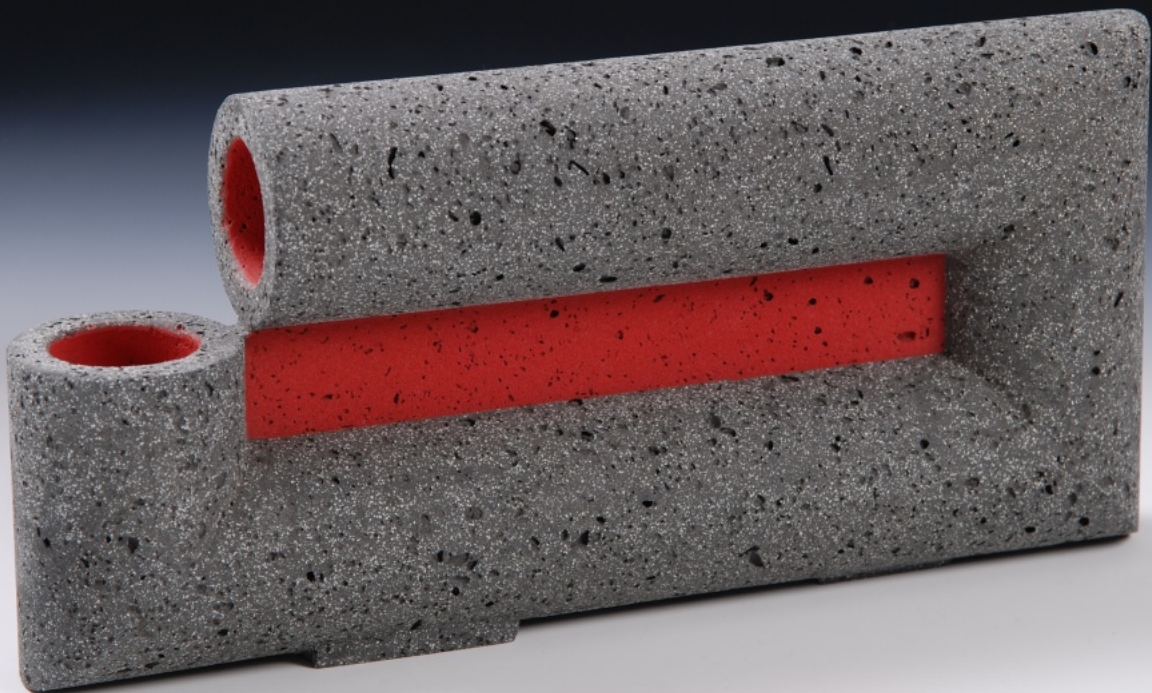
Decoratietechnieken: Wim Borst

Het werk van Wim Borst is abstract geometrisch. Ze bestaan uit strakke volumes die altijd een eigen onderlinge verhouding hebben: delen en verbinden is het onderliggende thema. In lijn met de abstractie zijn de stukken uiterst nauwkeurig gemaakt en perfect afgewerkt. De open textuur van de kleihuid wordt veroorzaakt door toevoeging van gebroken koffiebonen. De dichtgesinterde huid voelt fluweelachtig aan.

Wim Borst (Gouda, NL, 1946) is autodidact en laat in zijn werk sinds 1976 een voortdurende ontwikkeling zien. Op hetzelfde basisthema: **Delen en verbinden** van geometrische volumes, zoals rechthoek, kubus, cilinder en kegel. Heel streng en puur. 'Vanaf het eerste begin heb ik lange tijd geen enkele gebogen lijn in mijn werk toegelaten. Tot mijn werkperiode in het EKWC (1998), toen ik experimenteerde met andere vormen en toen is ook de gebogen lijn in mijn werk gekomen.' En tegelijkertijd hebben de

stukken, zeker de laatste jaren, speelse elementen: bij de recente **Flowerboxes** met hun aparte inzetstukken, maar ook in de **Diagonal** serie, met zijn in elkaar geschoven rechthoekige vormen. Of er zijn openingen die opeens de rechte vlakken doorbreken: 'Praktisch overal in mijn werk kun je een opening vinden. Dat maakt het interessant, geheimzinnig. Soms ga ik die binnenruimte verbijzonderen, soms sluit ik hem

▼ **Corner Series 12**, 2011, 32 x 6 x h 15 cm
Foto's van alle objecten: Wim Borst

af, maar ook plaats ik wel eens in die binnenruimte houders. Zoals in het object dat ik nu ga maken. Daar plaats ik iets in terug, een bloemhouder. Die kan inderdaad voor bloemen gebruikt worden, maar voor mij hoeft dat ook niet... het blijven autonome objecten.'

Atlantikwall

De inspiratiebronnen voor het werk van Wim Borst zijn heel divers. Hij kijkt heel veel om zich heen. Architectuur, met haar horizontale en verticale geledingen is boeiend om te zien en komt terug in het ontwerpproces. Want ook in de architectuur wordt met volumes gespeeld. 'Ik zag een voorbeeld van de **Atlantikwall** in een krantenartikel. Zo een boeiend object. Natuurlijk, afschuwelijk, zo'n bunker met al zijn associaties. Maar tegelijk enorm sterk van vorm. Met openingen, schietgaten, kijkgaten. Binnenruimtes. Zoiets is zeker een inspiratiebron. Want mijn werk heeft te maken met binnenruimtes. Die bunker is een architectonisch object met een binnenruimte. Voor mij is die binnenruimte mysterieus en juist dat wil ik in mijn eigen werk

uitdrukken.'

De foto hangt op het prikbord, de verzameling van ideeën, bron voor toekomstig werk en de ontwerpen voor morgen. Voortdurend onder hand- en oogbereik.

Vingeroefeningen

Als Wim begint te ontwerpen, dan maakt hij een aantal vingeroefeningen op papier, vaak in serie. Dat hoeven nog niet direct de definitieve objecten te zijn. 'Zo begin ik zo'n serie te schetsen en dan ga ik steeds verder details uitwerken om te kijken hoe ze er uiteindelijk uit moeten gaan zien. Van tevoren weet ik zo al hoe het object er uit komt te zien. Soms ook al de kleur. Dan volgen er precieze werktekeningen, die ik bij het opbouwen gebruik. Ik werk altijd volgens dat schema. Deze systematische manier van werken bevalt mij goed. Als de serie verder wordt uitgebreid, dan is het ontwerpproces korter en volsta ik soms met een enkele schets. Elke serie heeft haar eigen thema, de objecten zijn unica, gesigneerd en hebben een productienummer.'

▼ **Corner Series 5**, 2011, 27,5 x 9,5 x h 19 cm

Koffie

Wim gebruikt twee soorten klei. Eén met hele fijne chamotte en een andere, zogenaamde multipasta, met een porseleinchamotte. Aan deze kleimassa voegt hij nog vlasvezel toe, die hij in hele korte stukjes knipt. Het voordeel van de holle vlasvezel is, dat het vocht gemakkelijk en langzaam uit de klei wordt getransporteerd. Het droogproces verloopt regelmatig. Een ander voordeel is dat bij het verwerken van gebogen platen de klei minder snel scheurt. Daarnaast doet hij er ook nog molochiet bij. Bij het biscuitschuren komen daardoor witte korrels molochiet chamotte tevoorschijn. Voor het mengen heeft hij gelukkig een kleine

deegmachine. Als de massa gemengd is met molochiet en vlas voegt hij zwart pigment toe en tenslotte, omdat de huid een open structuur moet krijgen, gebroken koffiebonen. Tijdens het stoken verbrandt de koffie en na het schuren ontstaat zo een mooie open textuur.

Voor het precieze werk moeten de platen ook exact zijn en vooral blijven. Wim gebruikt geen slabroller. 'Platen klei rol ik uit met een gewone deegroller. Ik vind dat de klei met de slabroller te snel wordt uitgerold. Daar wordt spanning mee opgebouwd. Met de deegroller kan ik het heel regelmatig en langzaam doen.'

Op de volgende bladzijden laat Wim Borst zien hoe hij een stuk uit de serie **Flowerboxes** opbouwt.

▼ *Diagonal Series 13*, 2014, 20 x 16 x h 14 cm

1. Ik ga een werk opbouwen met platen leerharde klei. Die maak ik een aantal dagen van tevoren klaar, om een gelijkmatig vochtgehalte te krijgen. Dat geeft minder kans op problemen met scheuren of vervormen.

2. Door langs een hoge geleider te snijden, gaat het mes niet schuin staan en zo wordt de plaat nauwkeurig haaks en recht op maat gesneden.

3. De plaatdikte is soms niet overal precies gelijk. Daarom schraap ik er met een stukje ijzerzaag wat af, langs een geleider met precies de juiste dikte.

4-5. Ik heb een steunmal waar ik het object in opbouw. Zo kan ik precies haaks werken. Er staan hulplijnen op om de onderdelen de juiste maat te geven. Ik merk de platen, dezelfde tekens staan in de steunmal en zo komen ze op de goede plek en in de goede stand. Telkens meet ik de maat van tussenliggende platen in de steunmal om zo fouten te voorkomen. Ik pak de platen zo min mogelijk met mijn handen op. Ze zijn leerhard, maar door het geheugen van klei is er bij buiging later kans op problemen.

6. Netjes werken is belangrijk. Als ik de platen op de grondplaat neerleg, mogen er geen kruimels klei onder liggen. Anders is er kans op breuk of scheuren. Alle randen van de platen maak ik twee keer nat. Dan trekt het vocht er goed in en wordt de klei zachter om hem goed ruw te kunnen maken.

7. Nu maak ik de bevestigingsranden ruw, niet een beetje, maar echt ruw. Ruwe oppervlakken tegen elkaar betekent een hele goede hechting.

8. Het slib heb ik tevoren aangemaakt. Het mag niet te dun zijn, want hoe meer water, hoe meer krimp. Die wil ik zo min mogelijk laten zijn.

9. Na het aanbrengen van slib monteer ik het geheel in de steunmal. Ik druk de delen aan met een multiplex plaatje om vervorming tegen te gaan.

10. De naden van bodem en zijanten controleer ik goed of alles haaks tegen elkaar is gedrukt.

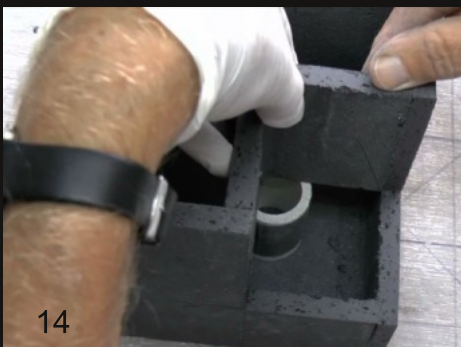
11

12

13

14

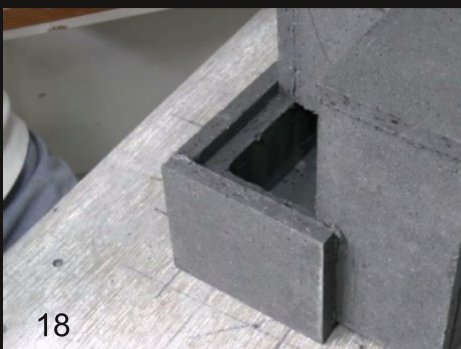
15

16

17

18

19

20

11. Eerst werk ik met een spatel de klei aan beide kanten van de las goed door elkaar en breng dan een rolletje klei aan.

12. Dan trek ik met een boetseerspatel de hoek recht. Deze spatel wordt normaal bij het draaien gebruikt.

13. Ik ga hier een kwart uit het object snijden. Dat plaats ik terug en straks komt hier een bovenkant overheen. In de ruimte die zo ontstaat, ga ik een bloemhouder plaatsen.

14. Dit gedeelte ga ik terugplaatsen. Ik zet hier nu een steun neer. Na het slibben blijft het losse deel mooi staan en zakt het niet weg.

15. Voordat ik de bovenplaat erop zet, moet ik binnenin de naden bijwerken. De binnenkant hoeft niet perfect te zijn. Nu ga ik de bovenrand op maat en recht afsnijden voordat de bovenplaat erop geplaatst wordt.

16. Tegen een lat maak ik speciale rolletjes, aan twee kanten hoekig, om de bovenplaat goed te kunnen bevestigen.

17. De rolletjes breng ik tegen de zijwanden aan en dan druk ik ze met een latje netjes in de hoek naar boven. En dan komt de bovenplaat erbovenop.

18. Aan de voorkant bevestig ik tegen de bestaande wanden twee wat hogere platen. Dit wekt de suggestie van een rechthoekig volume aan de voorkant, waar de bloemhouder in gaat komen.

19. Nu kan ik alle lassen goed gaan afwerken. Ik meng de klei van beide delen met een spatel goed door elkaar en breng dan klei aan en strijk dat glad met een apart houtje.

20. Op de randen zit af en toe een koffieboon in de klei. Die moet ik er allemaal uithalen, want ze kunnen lelijke gaten geven. Ik peuter ze er allemaal uit.

21

22

23

24

25

26

27

21. De ontstane onregelmatige rand strijk ik glad met fijn gechamotteerde klei zonder koffiebonen.

22. Om precies een rechte hoek te krijgen, strijk ik de klei af tegen een plexiglazen plaatje.

23. De zijplaten moeten precies recht zijn, zonder verdiepingen. Dat kan ik testen met een platte lat. Waar de plaat niet helemaal recht is, moet ik hem bijwerken. Ten slotte neem ik een blokje en wat water en maak er cirkelvormige schuurbewegingen mee om het oppervlak van alle platen helemaal glad te strijken. Zo werk ik het hele stuk af tot het helemaal naar mijn zin is. Dan hoeft het werk alleen nog maar te drogen voor ik het biscuit kan stoken.

24. Op dit proefplaatje is na de biscuitbrand de textuur nog niet zo goed zichtbaar. De koffiebonen zijn wel verbrand, maar er zit nog as in de gaatjes. Bij het schuren komt de hele textuur mooi tevoorschijn.

25. Na de biscuitstook ga ik het werk nat schuren. Dat doe ik met diamant schuurlinnen, geplakt op een plexiglas plaatje. Eerst maak ik het object nat en doe een klein stukje, heel voorzichtig. Dan ga ik over op de grote schuurplaat voor het hele oppervlak. Als ik klaar ben met schuren, spuit ik het object goed schoon met water en laat het drogen.

26. De bloemhouder is een container uit witte klei. Die heb ik tevoren al gestookt en klaargemaakt. Hij is al geschuurd en heeft dezelfde karakteristieke randen als het grote onderdeel. De bloemhouder wordt, evenals de binnenkant en het voorste deel van het grote object geglazuurd en nogmaals gestookt.

27. Een vergelijkbaar eindresultaat: **Flower box 14**, 2015, 12,5 x 12,5 x h 13,5 cm, twee delen.

Klik hier voor de film (15 minuten) over Wim Borst, zijn werk en zijn methode

Leest u dit magazine met plezier?

Doet u inspiratie op?

Dit magazine is gratis.

En dat houden we graag zo.

Wilt u dit initiatief steunen?

Maak dan € 10,- over op giro 906949

(IBAN NL82INGB0000906949)

t.n.v. mr. M.G.P. Boom.

Investeer in verrijking van de
keramiekwereld!

(En... natuurlijk is elk ander bedrag ook
heel welkom!)

Natron(natrium-)veldspaat

Veldspaten zijn mineralen die in de keramiek een van de belangrijke bronnen vormen van kwarts, aluminium en smeltmiddelen. De meeste gesteenten bestaan uit deze mineralen. Afhankelijk van het smeltmiddel verschilt hun naam: kaliveldspaat, natriumveldspaat, kalkveldspaat, lithiumveldspaat en fluorveldspaat.

Samenstelling

Basisformule $\text{Na}_2\text{O} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 6\text{SiO}_2$. De meeste grondstoffen die als natronveldspaat geleverd worden, bevatten ook kaliumoxide. Het aandeel natriumoxide tegenover kaliumoxide is in een gebruikelijke natronveldspaat circa 4% tegenover 6%. Bij kaliveldspaat zijn die cijfers ongeveer 3% tegenover 11%. Molecuulmassa 524, geen gloeiverlies.

Klei

Natronveldspaat wordt nauwelijks in klei gebruikt. In principe kan het wel, maar het verhoogt de krimp behoorlijk.

Glazuur

Natronveldspaat is, net als de andere veldspaten, een natuurlijk glazuur. Het bevat zowel een glasvormer, een vloeimiddel als een stabilisator. In glazuren voor hoge temperaturen worden veldspaten vaak als basis gebruikt. Natronveldspaat heeft, vergeleken met het meest gebruikte kaliveldspaat, een grotere krimp. De kleurreactie kan wat helderder zijn. Koper en kobalt geven iets andere kleuren. Koper wordt blauwer, kobalt paarser. Door de hoge krimp kan natronveldspaat glazuurfouten veroorzaken. Haarscheurtjes kunnen voorkomen worden door het aandeel natrium in het glazuur te verlagen.

Kleur

Wit.

Uitzetting

Gemiddeld: circa 12%.

Smeltpunt

Circa 1150 °C.

Veiligheid

Zeer fijn stof. Gebruik een goed stofmasker.

Kosten

Circa 2,00 €/kg.

Nog meer bats

Bij het draaien is het fijn om bats te gebruiken. In K4 (april 2015) liet ik zien hoe bats - met een handig bevestigingssysteem - te maken zijn uit watervast multiplex. Maar er zijn nog veel meer mogelijkheden.

Bats zijn er van hout, gips en plastic.

- Plastic. Duurzaam. Maar niet zo fijn in gebruik: de klei glijdt er gemakkelijk op. Ze zijn niet poreus en dus is het afnemen van het werk soms wel erg moeilijk. Maar ze zijn wel makkelijk schoon te maken.

- Hout. Goedkoop, makkelijk zelf te maken. Hout kan het nadeel hebben dat het splintert. Hout kan trekken, maar watervast verlijmd multiplex doet dat nauwelijks.

- Gips. Ook goedkoop en makkelijk zelf te maken. Gips is prima, zolang er geen stukjes in de klei terecht komen. Het werk laat gemakkelijk los door de goede absorptie van gips. Moet met klei aan de schijf vastgezet worden.

- Biscuit. Gebakken plaatjes hebben de voordelen van gips, maar niet de nadelen. Ook goedkoop en gemakkelijk zelf te maken.

En na de keuze van het materiaal is er natuurlijk de vraag hoe de bats vast te maken op de schijf. Daar zijn meerdere manieren voor:

- Met haakjes, zie het aprilnummer 2015 van **de kleine K** (nummer 4).

- Met pennen in de schijf. Sommige schijven worden met pennen geleverd, waar de bats overheen gelegd worden. Nadeel: bij slijtage past de bat niet meer goed en bestaat de kans dat hij tijdens het werken gaat verschuiven.

Tip: markeer met viltstift op de schijf een van de twee pennen én op de bat een van de twee gaten. Leg altijd de gemarkeerde delen over elkaar. Als het nodig is, kan de bat altijd opnieuw in precies dezelfde positie geplaatst worden.

- Op deze laatste methode bestaat een interessante variant, in de VS commercieel te verkrijgen onder de naam **Versa Bat**. Een soort tussen-bat. Hij wordt gewoon met pennen op de schijf gezet, maar heeft een vierkante uitsparing waar een vierkante bat precies inpast. Heel handig lijkt me. Makkelijk te verwisselen en neemt in het rek weinig ruimte in. En best makkelijk zelf te maken: neem een bat die met pennen bevestigd wordt, zaag er een vierkante opening in ter grootte van een biscuit gebakken tegel (bijvoorbeeld 15 x 15 cm). Zorg er wel voor dat de dikte van de bat en die van de tegel even groot zijn. Daarna kunnen gewoon de biscuit tegels verwisseld worden bij het werken.

- Met klei. De traditionele methode. Heel effectief. En simpel te maken. Centreer een balletje klei op de schijf en draai hem uit tot een plaat van ongeveer twee centimeter dik (1). Zorg ervoor dat hij zo vlak mogelijk is, liefst in het midden ietsjes lager dan aan de omtrek. Draai er groeven in (2). Dat kan overal mee: houtje, vingers, afdraaigereedschap. De vorm maakt niet zoveel uit (5,6). Als er maar lucht opgesloten wordt. Maak de bovenkant van de plak goed vochtig (3). Leg de bat er netjes gecentreerd op en sla hem met de vuist vast (4). Niet te hard en in het midden. Want uit het midden slaan betekent de bat scheef slaan... Na gebruik gewoon met huishoudfolie (7) afdekken en zo langere tijd gebruiken.

Kortingsbon

Lezers van de kleine K krijgen
in de maand oktober €0,50 korting*
op de **Mayco Crystal Clear** bij het

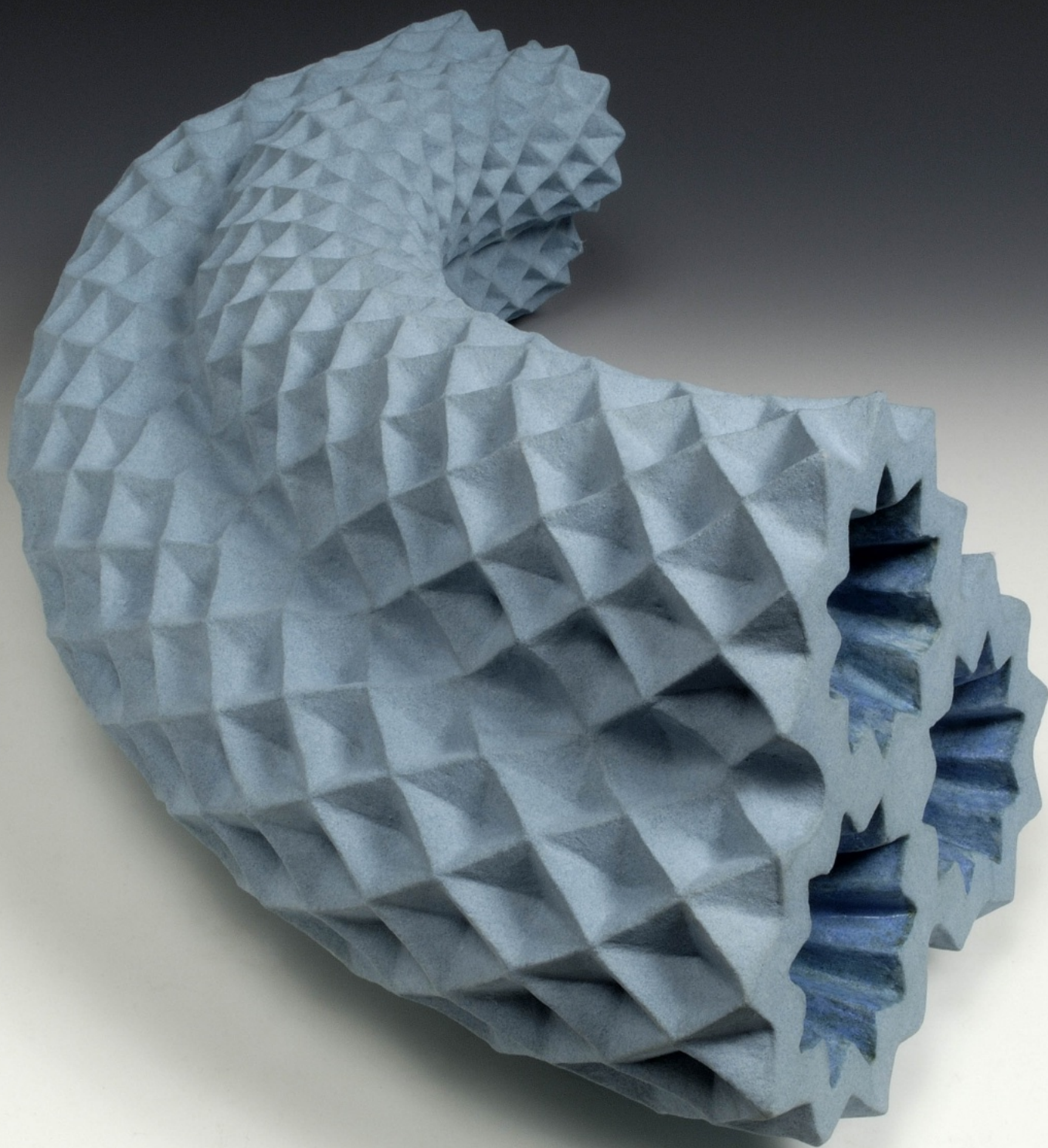
Keramiek Centrum Limburg.

Het fantastische, voedselveilige, transparante
kant-en-klaar-glazuur met een zeer ruim
inzetgebied 1000 – 1250°C.

Print de barcode

* Slechts 1 kortingsbon per klant, persoonlijk af te halen in het
Keramiek Centrum Limburg.

Podium

de kleine K | het onafhankelijke digitale keramiekmagazine | nummer 10 | oktober 2015 | 35

De natuur niet vreemd

Van 10 oktober tot en met 14 november heeft bij galerie Terra Delft een solotentoonstelling plaats met werken van Mieke de Groot: Verbijsterend ingewikkelde mathematische structuren met een haast onaards mooie huid. En toch... heel vertrouwd. De natuur niet vreemd...

Dertig jaar omvat de keramische carrière van **Mieke de Groot** (Uithoorn, NL, 1953), sinds zij haar studie aan de Rietveld Academie afrondde en haar eigen atelier inrichtte. Haar werk is in die periode gegroeid van handgevormde potten, die aansloten bij de keramische traditie, tot autonome objecten, die gekenmerkt worden door een strakke mathematiek gepaard aan organische ritmiek. Die ontwikkeling heeft stapsgewijze plaatsgevonden en dat kan ook niet anders met haar werkwijze: elke nieuwe sculptuur komt voort uit de vorige. Steeds met grote aandacht voor materiaal en techniek, steeds met grote precisie. 'Zo is het altijd

gegaan en gaat het nog steeds. Elk nieuw werk bekijk ik uitgebreid, bedenk wat me bevalt en wat ik in een volgend beeld anders zou kunnen of willen doen', zo stelt ze. 'Er is geen doel aan de horizon. Ik wil in ieder nieuw beeld de logica op een iets andere manier verbeeld zien.' Zo vormt haar oeuvre een logische opeenvolging van vormen, nooit getiteld, maar altijd met een opeenvolgend nummer.

Nadat ze al eerder begonnen was met het maken en opensnijden van strakke basisvormen als kubussen en cilinders en het gebruiken van drukmallen, was er halverwege haar carrière een

Op de vorige pagina: **2014.01**, 73 x 33 x h 25 cm

▼ **2015.02**, Ø58 x h 15 cm

doorbraak toen ze segmenten als uitgangspunt ging gebruiken in haar werk. Daarmee ontstonden eindeloos veel nieuwe mogelijkheden. Het zou de basis vormen voor al haar verdere werk. Tien jaar geleden kwamen er steeds meer hoekige elementen in en daarmee ontstond een organische mathematiek zoals je wel kunt vinden in natuurlijke groeiprocessen; denk aan slakkenhuizen, zee-egels en dennenappels. Geen zwaar ogende massa's die het verstarde eindpunt vormen van ingewikkelde berekeningen, maar spannende, dynamische vormen, licht gebogen of gedraaid, die op zoek lijken naar evenwicht. Ingenieuze sculpturen die de toeschouwer verbijsterd achterlaten. Maar de vormen maken niet het complete beeld. De kleur en structuur van de huid zijn even belangrijk. Alle (steengoed) werken zijn bedekt met een matte, korrelige sinterengobe – de laatste jaren ook wel met een over het algemeen al even mat glazuur – die een stille schoonheid uitstraalt en haar sculpturen een zijdezachte uitstraling geven. Vaak monochroom, maar ook changeant, als een stof met weerschijneffect, die voortdurend van kleur lijkt te veranderen.

▲ 2009.01, Ø 33 x h 15 cm

▼ 2014.06, porselein, 21 x 17 x h 8 cm

Op de volgende pagina: 2007.07, 35 x 27 x h 30 cm

*Alle foto's bij dit artikel: Ron Zijlstra
Alle werken in steengoed, tenzij anders vermeld*

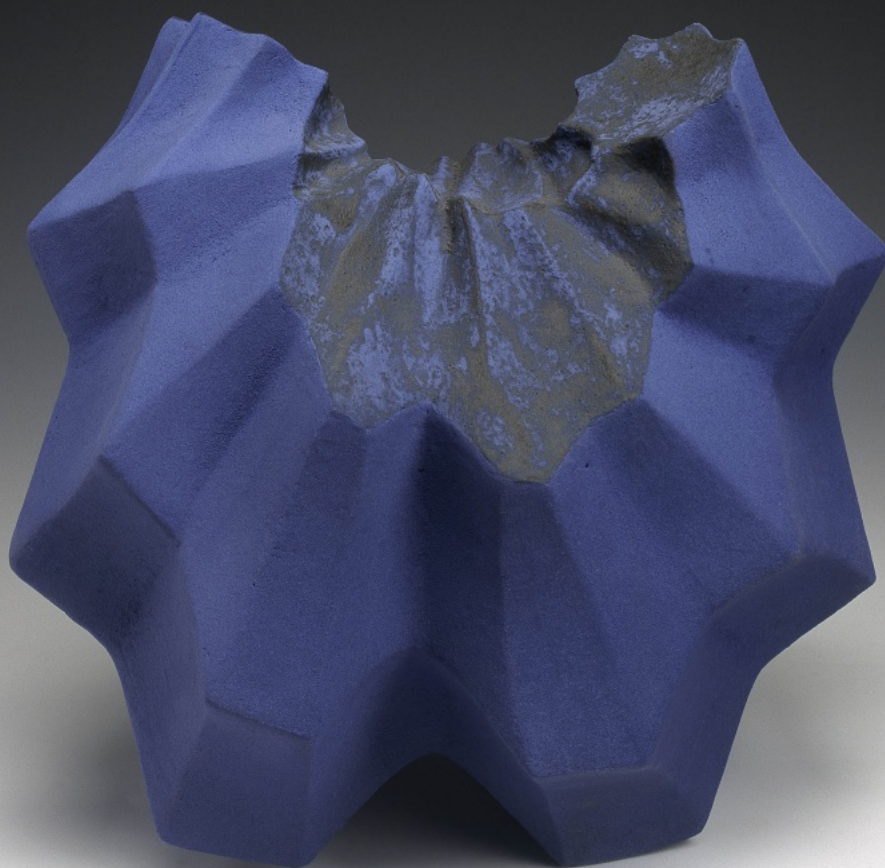

Ooit begon Mieke de Groot met het hanteren van drukmallen om gegarandeerd scherpe vormen te verkrijgen, en daarmee maakte haar intuïtieve manier van werken – het langzaam ‘opkneden’ van potwanden – plaats voor een meer geplande, rationele aanpak. Tegenwoordig werkt ze eerst haar ideeën uit in modellen van polystyreen en pas als ze geheel tevreden is over de vorm, gaat ze over tot de volgende stap: het maken van een (meerdelige) drukmal van gips. Nog meer planning. Toch gaat het haar niet om de techniek, dat blijft voor haar slechts een middel: ‘Het zou doelloos zijn als het me alleen te doen zou zijn om het technische aspect. Hoewel ik het werk met plezier doe, zou ik het zeker laten als het niet een nieuw beeld zou opleveren. Voor al die uren werk word ik pas beloond als het beeld er staat zoals ik het heb bedoeld. En als dat zo is, dan is de voldoening groot!’

In de tentoonstelling bij galerie Terra Delft is haar nieuwste werk te zien, zoals een aantal (muur)beelden die vanuit een plat vlak de ruimte in draaien, dit in tegenstelling tot de sculpturen die vrijwel altijd op een heel klein draagvlak staan. Een nieuwe stap.

Yna van der Meulen

Structuren in tinten blauw, een solotentoonstelling van Mieke de Groot, heeft plaats van 10 oktober tot en met 14 november bij galerie Terra Delft, Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft, 015 2147072, info@terra-delft.nl, www.terra-delft.nl. Open van woensdag tot en met vrijdag van 11.00 tot 18.00 uur, op zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur en de 1e zondag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

De inspiratie website: *de* blik op de wereld van de keramiek

Mijn andere publicaties over inspiratie en knowhow

Keramiekcentrum de Tiendschuur

Tentoonstelling op basis van het boek
Méer kunst van het decoreren
Kunstenaars delen hun geheimen
18 september 2015 t/m 10 januari 2016

Klik voor meer info

Martin Barnsdale
Daniel Boyle
Ricardo Campos &
Rosa Rosell
Noortje Meijerink
Clare Conrad

Ines de Booi
Silke Decker
Horst Göbbels
Lut Laleman
Martha Pachón Rodríguez
Sylviane Perret
Anima Roos

Ana Rosenzweig
Joan Serra
Marc Uzan
Luc Vanlerberghe
Emily-Kriste Wilcox
Tomoku Sakumoto

LA CÉRAMIQUE, KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Genieten in La Borne of Cordes sur Ciel (le village préféré des Français), werken met aardewerk, steengoed of porselein, stoken in hout-, zout- of gasoven, leren van bekende professionele keramisten. In 2015 onder andere:

Fernand Everaert: Terra Sigillata | **Matthieu van der Giessen:** Slibgoed | **Richard Dewar:** Zoutglazuur | **Carlen van Dongen:** Portret boetseren | **Charlotte Poulsen:** Dierfiguren | **Harm van der Zeeuw:** Brandend verlangen | **Fritz Rossmann:** Porselein, het witte goud | **Frank Theunissen:** Draaien en stoken | Kijk voor het volledige programma op www.laceramique.com +33 (0)563537297.

**Ambachtelijke opleiding
keramische technieken**

SBB Gouda is dé Nederlandse keramiekopleiding. Ook voor masterclasses en korte cursussen.

*U kunt zich nu inschrijven voor de **zomerweken** Draaien, Handvormen, Porselein, Boetseren, de Draai drie-daagse en 'In een handomdraai...*

***Open Huis** op 14 en 15 mei tijdens de Goudse Keramiekdagen.*

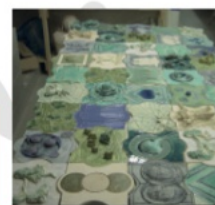
www.sbbgouda.nl of bel 0182 - 515 274

Keramiek Centrum Limburg

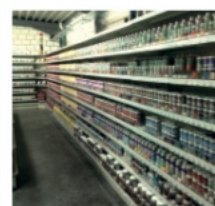
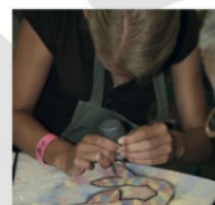
*Alles voor
de keramist!*

- Winkel met in voorraad:
 - 1.300 kant-en-klaar glazuren
 - 80 soorten klei
 - 500 gereedschappen
 - Ruim aanbod aan grondstoffen

De glazuurspecialist

- Advies door 'masters in keramiek'
- Opleidingen
- Workshops
- Rent-a-teacher
- Open atelier
- Bakservice tot 1m80 hoogte
- Groepsactiviteiten
- Teambuilding

T+ 32 (0)89 24 20 40
info@keramiekcentrum.be

OPEN:

maandag tot vrijdag van
9 tot 12 & 13 tot 18 uur

Zaterdag van
10 tot 13 uur

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

Keramikos Art Supplies

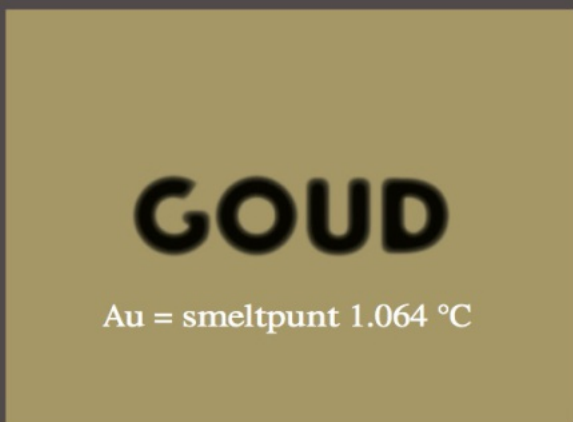
Nieuwe workshops

Susan Melo

Let's make an UDU! Susan is uit Chili gekomen om bij ons workshops te geven. Een UDU is een oud lucht- en percussie instrument, dat met de handen is te bekloppen.

9 en 10 oktober 2015 van 10.00 tot 16.00 uur.

GOUD 30^e Kunstlijn Haarlem

18 kunstenaars tijdens de Keramikos Special.

Tijdstip: 30 oktober t/m 14 december 2015. Dinsdag tot vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur. Zaterdag tot 16.00 uur.

Openingsborrel: donderdag 29 oktober om 17.00 uur.

KERAMIEK VERZAMELBEURS

Met kopen, verkopen en taxeren op zaterdag 31 oktober en zondag 1 november. (van 10.00 tot 17.00 uur).

Meer info: keramikos.nl of info@keramikos.nl

Keramikos • Oudeweg 153 • 2031 CC • Haarlem • 023-5424416

european makers gallery

ceramics · paintings · sculptures

Open wed/sat 12-17 hrs.

Entrance is down
the stairs at nr. 2a

www.europeanmakers.nl

European Makers Gallery in Amsterdam bestaat al meer dan 13 jaar als platform voor hedendaags werk van buitenlandse en Nederlandse keramisten, o.a. van Rafael Perez, Marie Rancillac, Françoise Carrasco, Livio Lilli, Fanny Gensollen.

Kom naar onze galerie in het Amsterdamse Spiegelkwartier, vlak bij het Rijksmuseum! U bent van harte welkom op woe t/m za van 12-17 u en op afspraak.

Ons adres is: **Spiegelgracht 2a, Amsterdam**; email: gallery@europeanmakers.nl; tel.: 020 622 30 88.

Ook adverteren in de kleine K?
De eerste drie plaatsingen gratis!
Neem **contact** op!

Sponsor Pagina

Het boek Klei, kleurpigment & meer... Geschreven door Netty Janssens

Het Nederlandse
keramiekboek met
vernieuwende technieken
en materialen.

Bestellen: www.ceramiccolor.nl
BOEK INCL. MAATLEPELS EN GRATIS SHOPPER: € 45,-

HOEBOER KERAMIEK

CURSUSSEN - WORKSHOPS - KINDERFEESTJES

Karin van de Walle	figuratief werken	26 & 27 sep
Niek Hoogland	slibdecoratie	31 okt & 1 nov
Jannie van der Wel	werken met plakken	21 & 22 nov

Twee-daagse masterclasses door top-keramisten, najaar 2015.
Kijk voor informatie en inschrijven op de website of bel **06 248 238 39**.
Volg ons op facebook.com/hoeboerkeramiek

WWW.PHOEBOER.NL

Ook adverteren in de kleine K?
De eerste drie plaatsingen
gratis! Neem **contact** op!

KLEIACADEMIE.NL

Losse workshops.

* Hanteerbare mallen maken
en tien objecten afgieten, stoken en decoreren.

* Sieraden van porselein en steengoed

* Onder begeleiding kleine low-budget
gas/keramiekoven bouwen voor alle temperaturen.

steeds vierdagen aansluitend in dit najaar.

Kijk op
kleiacademie.nl

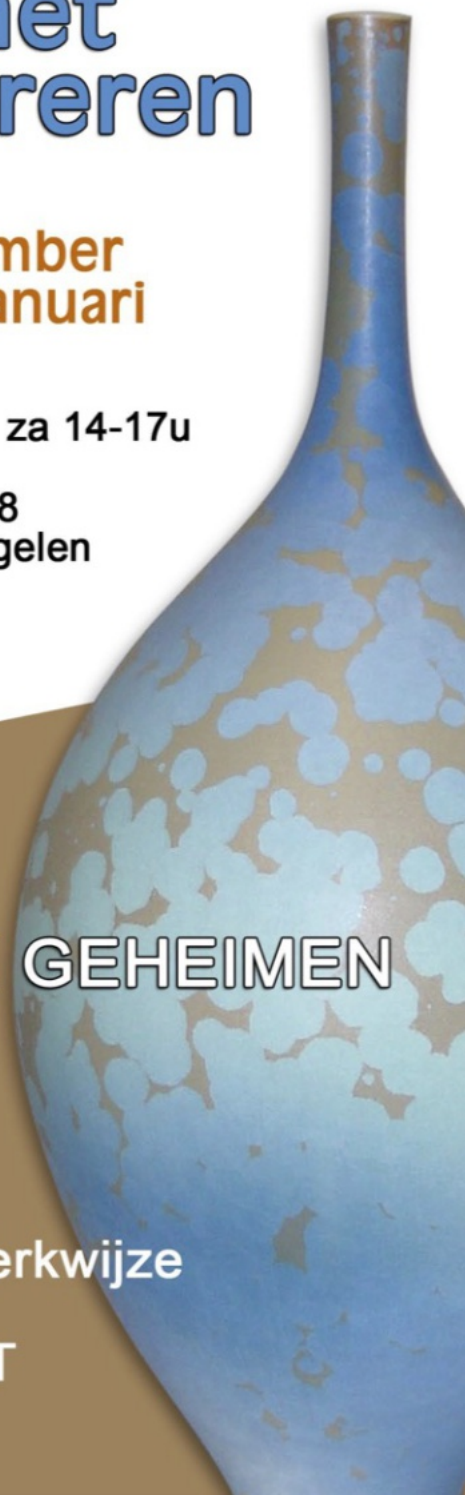
**Keramiekcentrum
Tiendschuur
Tegelen**

Pottenbakkersmuseum
Centrum voor hedendaagse keramiek

Méér kunst van het decoreren

**18 september
t/m 10 januari**

Open: di t/m za 14-17u
zo 11- 17u
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen

KUNSTENAARS DELEN HUN GEHEIMEN

- 11-10 Lut Laleman demonstratie
- 7-11 Anima Roos workshop
- 8-11 Anima Roos demonstratie
- 13-12 Noortje Meijerink demonstratie
- 10-1 Luc Vanlerberghe toelichting werkwijze

Méér info: WWW.TIENDSCHUUR.NET
aanmelden via: info@tiendschuur.net

oktober keramiek maand

Tuinen Mien Ruys: 15 keramisten uit binnen- en buitenland 4 – 31 oktober 2015

Keramistencollectief **Keramiek@venture**, bestaande uit **Thea Dijkema, Harry Neutel, Lia van Rhijn, Anneke Jansen en Joke Dekker**, organiseert in samenwerking met de **tuinen Mien Ruys** een grote keramiektentoonstelling. Ook tien collega-keramisten uit binnen- en buitenland exposeren: **Conny Pols, Margreet Huisman, Paz Sanz Fle, Patty Schilder, Mirjam van Oostveen, Margreet de Vries, Bastiaan Meijer, Heike Rabe, Erika Post, Petri Voet**.

De keramisten hebben zich laten inspireren door de dertig thematuinen.

Op de zondagen in oktober zijn er diverse **activiteiten** op het thema keramiek: **Workshops, lezingen, films, rondleidingen, demonstraties**.

Feestelijke opening door **Hans Zabel**, ambassadeur voor de kunst in Drenthe: 4 oktober om 15.30.
Openingstijden: Dinsdag t/m zaterdag van 10.00- 17.00; zondag van 12.00-17.00.
Tuinen Mien Ruys, Moerheimstraat 84, 7701 CG Dedemsvaart.
www.tuinenmienruys.nl.

Meer informatie: Joke Dekker 0523-614907.

2015

keramiek@venture

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine is een initiatief van **Mels Boom**. Het biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Ceramic Inspirations
Montpalach, F-82140 Saint-Antonin Noble Val
<http://inspiratie.ceramic.nl> en deKleineK.nl,
inspiratie@ceramic.nl.

Publicatie

De kleine K verschijnt rond het begin van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan **hier**. Wijzigen en opzeggen kan via het adres onder in de mail, die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt het adres ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Oude nummers kunnen gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Sponsorgelden en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. Op de **tarievenkaart** vindt u ook informatie over aanleverspecificaties, kortingen en dergelijke. Verder informatie kunt u **aanvragen**. Door te adverteren sponsort u de kleine K en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd de kleine K gratis. Dat kan door te

sponsoren of te doneren. Sponsoren doet u door te adverteren. Doneren: elk bedrag is heel erg welkom. Het kan op giro 906949 (IBAN NL82INGB0000906949) t.n.v. mr. M.G.P.Boom.

Inhoud

Samenstelling en grafische vormgeving, teksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Foto-verantwoording: als door kunstenaars geleverd. Aan deze uitgave droegen bij: Jeroen Bechtold, Wim Borst, Mieke de Groot, Lieven Demunter, Elvira Groenewoud, Yna van der Meulen, Jeff Shapiro.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan, alleen in digitale vorm, altijd ingeleverd worden bij inspiratie@ceramic.nl. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden. De inzender krijgt daarvan bericht.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake is noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Teksten en afbeeldingen in deze uitgave zijn beschermd tegen kopiëren. Het opheffen van deze bescherming is niet toegestaan. Printen voor eigen gebruik, kopiëren van de integrale uitgave en het doorgeven daarvan mogen wel.

[inspiratie website](#) | [contact](#) | [gratis abonnement](#)

[Download](#) verschenen nummers.

Bezoek [Facebookpagina](#) met actueel nieuws.

